

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 8.10.2003
COM(2003) 585 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διαρθρωτικοί δείκτες

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διαρθρωτικοί δείκτες

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πρόταση για τον κατάλογο δεικτών ενόψει της Εαρινής Έκθεσης 2004.

Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζεται η πρόταση της Επιτροπής για τον κατάλογο διαρθρωτικών δεικτών ενόψει της Εαρινής Έκθεσης 2004. Στην ανακοίνωση περιγράφονται επίσης οι βελτιώσεις που επήλθαν στους διαρθρωτικούς δείκτες κατά το τελευταίο έτος.

Περιορισμένος κατάλογος διαρθρωτικών δεικτών.

Σε αντίθεση με τα προηγούμενα έτη, η Επιτροπή προτείνει κατάλογο που απαρτίζεται από 14 μόνο διαρθρωτικούς δείκτες. Η χρήση του περιορισμένου αυτού καταλόγου στην Εαρινή Έκθεση θα διευκολύνει την παρουσίαση των πολιτικών μηνυμάτων καθώς και την περιγραφή της κατάστασης στην οποία βρίσκονται τα κράτη μέλη ως προς τους βασικούς στόχους της Λισσαβόνας, συμβάλλοντας έτσι στο να διατηρηθεί η δυναμική της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Πρόσφατα αποφασίστηκε ο εξορθολογισμός των διαδικασιών για το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο· στο πλαίσιο αυτού του εξορθολογισμού, προτείνεται ο παρών κατάλογος δεικτών να εγκριθεί για τρία χρόνια.

Βάση δεδομένων και ιστοθέση προσβάσιμες για το κοινό.

Ο περιορισμένος κατάλογος δεικτών συμπληρώνεται με μία βάση δεδομένων και μια ιστοθέση στο Διαδίκτυο που περιέχουν εκτενέστερο κατάλογο διαρθρωτικών δεικτών και στις οποίες μπορεί να έχει πρόσβαση το ευρύ κοινό. Έτσι, η Εαρινή Έκθεση θα βασιστεί σε ευρύτερη δέσμη δεικτών, ενώ παράλληλα με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι το κοινό θα συνεχίσει να έχει πρόσβαση στη λεπτομερή βάση δεδομένων και στην ιστοθέση της Eurostat για τους διαρθρωτικούς δείκτες, οι οποίοι ομαδοποιήθηκαν στο διάστημα που μεσολάβησε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας. Οι δείκτες αυτής της βάσης δεδομένων αναμένεται να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις διαδικασίες λήψης πολιτικών αποφάσεων της ΕΕ.

Επιτεύχθηκε σημαντική πρόοδος όσον αφορά την ανάπτυξη και τη βελτίωση των δεικτών.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνέχισαν τις προσπάθειές τους με σκοπό την ανάπτυξη νέων δεικτών και τη βελτίωση της ποιότητας των ήδη υφισταμένων. Η γεωγραφική κάλυψη αυξήθηκε, ενώ παράλληλα σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά το μήκος των χρονολογικών σειρών και την ποιότητα των υφιστάμενων διαρθρωτικών δεικτών. Επιπλέον, πρόοδος επιτεύχθηκε και στην ανάπτυξη νέων δεικτών οι οποίοι ενδέχεται να περιληφθούν στη βάση δεδομένων που αντικατοπτρίζει τις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ. Το επόμενο έτος, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα συνεχίσουν να αναπτύσσουν δείκτες σε ένα ευρύ φάσμα τομέων.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διαρθρωτικοί δείκτες

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας κάλεσε «την Επιτροπή να συντάσσει ετήσια ανακεφαλαιωτική έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται βάσει διαρθρωτικών δεικτών - οι οποίοι θα συμφωνηθούν - σχετικά με την απασχόληση, την καινοτομία, την οικονομική μεταρρύθμιση και την κοινωνική συνοχή» (παράγραφος 36). Τα τρία τελευταία έτη η Επιτροπή και το Συμβούλιο συμφώνησαν, για κάθε έτος, μία δέσμη διαρθρωτικών δεικτών. Η παρούσα ετήσια ανακοίνωση για τους διαρθρωτικούς δείκτες παρουσιάζει την αναθεωρημένη προσέγγιση της Επιτροπής στο θέμα αυτό. Ο τελικός κατάλογος διαρθρωτικών δεικτών, ο οποίος συμφωνήθηκε με το Συμβούλιο, αναμένεται να εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2003.
2. Η διάρθρωση της παρούσας ανακοίνωσης έχει ως εξής: στο τμήμα II παρουσιάζεται η αναθεωρημένη προσέγγιση για τους διαρθρωτικούς δείκτες· στο τμήμα III παρουσιάζεται η σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τον κατάλογο των διαρθρωτικών δεικτών για την Εαρινή Έκθεση του 2004· στο τμήμα IV παρουσιάζεται η βάση δεδομένων και οι διεξαγόμενες την περίοδο αυτή εργασίες της Επιτροπής για τους διαρθρωτικούς δείκτες· και, τέλος, το τμήμα V περιέχει ένα σύντομο συμπέρασμα. Το παράρτημα 1 παρέχει τεχνικές λεπτομέρειες για τον κατάλογο των διαρθρωτικών δεικτών. Το παράρτημα 2 παρέχει περισσότερες λεπτομέρειες για τις εργασίες που διεξάγει η Επιτροπή με σκοπό τη βελτίωση των διαρθρωτικών δεικτών.

II. Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ

3. Η καθιέρωση και εφαρμογή των διαρθρωτικών δεικτών αποδείχθηκε χρήσιμη από πολλές απόψεις. Οι δείκτες αυτοί χρησιμοποιήθηκαν στην Εαρινή Έκθεση της Επιτροπής καθώς και σε άλλα έγγραφα της προσφέροντας στατιστική τεκμηρίωση σε πολιτικά μηνύματα και συμβάλλοντας στο να μετρηθεί η πρόοδος προς την επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας (οι οποίοι διευρύνθηκαν στο Γκέτεμποργκ και οριστικοποιήθηκαν στα μεταγενέστερα Ευρωπαϊκά Συμβούλια). Οι διαρθρωτικοί δείκτες προσέλκυσαν επίσης το έντονο ενδιαφέρον του κοινού, καθότι η σχετική ιστοθέση κατατάσσεται μεταξύ των δημοφιλέστερων της Eurostat. Πράγματι, τα κράτη μέλη χρησιμοποίησαν τους διαρθρωτικούς δείκτες στις δικές τους εκθέσεις, όπως είναι οι εθνικές τους εκθέσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας Κάρντιφ για τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις.
4. Ο αριθμός όμως των διαρθρωτικών δεικτών αυξανόταν συνεχώς τα 3 προηγούμενα έτη δυσχεραίνοντας έτσι την διαμόρφωση μιας καθαρής εικόνας για την πρόοδο που επιτεύχθηκε αναφορικά με τους στόχους της Λισσαβόνας. Το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2003 αναγνώρισε αυτή την πραγματικότητα και για το λόγο αυτό σημείωσε στα συμπεράσματά του την πρόθεση της Επιτροπής να υποβάλει, σε στενή συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα «έκθεση με θέμα τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να ενισχυθεί η χρησιμοποίηση των διαρθρωτικών δεικτών και αναλυτικών εργαλείων προς εκτίμηση της προόδου για τη στρατηγική της Λισσαβόνας,

εγκαίρως για το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2004» (παράγραφος 18). Ως μία πρώτη απάντηση στο αίτημα αυτό, η Επιτροπή προτείνει δέσμη διαρθρωτικών δεικτών με τη μορφή περιορισμένου καταλόγου από δεκατέσσερις μόνο δείκτες.

5. Οι δείκτες που περιέχονται σε αυτόν τον περιορισμένο κατάλογο επελέγησαν από τους συμφωνηθέντες 42 διαρθρωτικούς δείκτες του προηγούμενου έτους. Η Eurostat διατηρεί τους περυσινούς δείκτες καθώς και εκείνους των προηγούμενων ετών στην ελεύθερης πρόσβασης βάση δεδομένων New Cronos καθώς και στην ιστοθέση της για τους διαρθρωτικούς δείκτες. Ο περιορισμένος κατάλογος διαρθρωτικών δεικτών και η βάση δεδομένων θα εξακολουθήσουν να αποτελούν τα βασικά στατιστικά εργαλεία που θα χρησιμοποιεί η Επιτροπή για την κατάρτιση της Εαρινής Έκθεσης. Η προσέγγιση αυτή διασφαλίζει υψηλού βαθμού συνέχεια με τα προηγούμενα έτη, ενώ ταυτόχρονα αντικατοπτρίζει τη σημαντική προσπάθεια που καταβλήθηκε για τη βελτίωση της ποιότητας των διαρθρωτικών δεικτών και την ανάπτυξη νέων.
6. Η Επιτροπή προτείνει επίσης να εγκρίνεται ο περιορισμένος κατάλογος διαρθρωτικών δεικτών κάθε τρία έτη. Η πρόταση αυτή συμβαδίζει με τον πρόσφατο εξορθολογισμό των διαδικασιών για το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο πλαίσιο του οποίου τα κυριότερα έγγραφα σχετικά με τη στρατηγική της Λισσαβόνας (οι γενικοί προσανατολισμοί οικονομικών πολιτικών, οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση και η στρατηγική για την εσωτερική αγορά) εγκρίνονται για τρία έτη. Πάντως, ο περιορισμένος αυτός κατάλογος μπορεί να τροποποιηθεί σε περίπτωση που καθοριστεί νέα σημαντική πολιτική προτεραιότητα.
7. Ο προτεινόμενος περιορισμένος κατάλογος δεικτών παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα. Καταρχάς, ο πρωταρχικός σκοπός των διαρθρωτικών δεικτών, όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας, είναι να επιτρέπουν στην Επιτροπή να εκτιμά, στην Εαρινή της Έκθεση, την πρόοδο που επιτεύχθηκε σε σχέση με τους στόχους της Λισσαβόνας. Με αυτόν τον περιορισμένο κατάλογο δεικτών είναι **πιο εύκολο να δοθεί** μία σαφής εικόνα της κατάστασης στην οποία βρίσκονται τα κράτη μέλη σε σχέση με τους σημαντικότερους στόχους της Λισσαβόνας. Η σαφήνεια αυτή θα συμβάλει στο να διατηρηθεί η δυναμική της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Η χρησιμοποίηση μικρότερου αριθμού δεικτών επιτρέπει επίσης την καλύτερη κάλυψη των υπό προσχώρηση και υποψηφίων χωρών (ΥΠΥΧ) και παράλληλα διευκολύνει την παρουσίαση των διαφόρων επιδόσεων καθώς και των μεταβολών στις επιδόσεις αυτές.
8. Δεύτερον, ο προτεινόμενος κατάλογος δεικτών **απαρτίζεται από πολύ γνωστούς και εύληπτους δείκτες**. Οι δείκτες αυτοί είναι πιο προσιτοί στο ευρύ κοινό, το οποίο έχει εξοικειωθεί μαζί τους και γνωρίζει καλύτερα τα τυχόν μειονεκτήματά τους.
9. Το τρίτο πλεονέκτημα αυτού του περιορισμένου καταλόγου δεικτών είναι ότι χαρακτηρίζεται από μία σαφέστερη **λογική**. Επομένως, το στοιχείο αυτό θα προσφέρει μια πιο στέρεη βάση στα πολιτικά συμπεράσματα που θα εξαχθούν από την εκτίμηση της προόδου η οποία θα έχει βασιστεί σε αυτούς τους διαρθρωτικούς δείκτες. Ο κατάλογος του προηγούμενου έτους, ο οποίος **απαρτιζόταν από 42 δείκτες**, είχε απολέσει μεγάλο μέρος της αρχικής του λογικής λόγω των τροποποιήσεων που είχαν επέλθει σε αυτόν κατά τα τρία προηγούμενα έτη.
10. Τέταρτο, η έγκριση του καταλόγου δεικτών κάθε τρία έτη συμβαδίζει με τον **εξορθολογισμό των διαδικασιών** που εφαρμόζεται στους γενικούς προσανατολισμούς οικονομικής πολιτικής, στις κατευθυντήριες γραμμές για την

απασχόληση και στη στρατηγική για την εσωτερική αγορά. Για να διατηρήσει μία ορισμένη ευελιξία, ο κατάλογος των 14 δεικτών θα συμπληρώνεται από τη βάση δεδομένων για τους διαρθρωτικούς δείκτες και, εφόσον παρίσταται ανάγκη, από τους λεπτομερέστερους δείκτες που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των εξορθολογισμένων διαδικασιών.

11. Τέλος, αυτή η διαδικασία τριετούς έγκρισης θα διασφαλίσει τη **σταθερότητα** του καταλόγου. Συνετό εξάλλου θα ήταν να μην αναθεωρείται ο κατάλογος αυτός κάθε έτος καθότι η διαδικασία εμφάνισης των διαρθρωτικών προβλημάτων είναι αργή και πολλοί από τους δείκτες αυτούς ανταποκρίνονται σε βασικούς στόχους της Λισσαβόνας. Από την άλλη πλευρά, η ευελιξία θα αυξηθεί χάρη στη δυνατότητα να εισάγονται σε αυτή τη βάση δεδομένων δείκτες που θα έχουν αναπτυχθεί πρόσφατα.

III. Ο ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΕΙΚΤΩΝ

12. Στο τμήμα αυτό παρουσιάζεται ο κατάλογος των 14 διαρθρωτικών δεικτών που προτείνει η Επιτροπή. Ο κατάλογος αυτός καταρτίστηκε με βάση τις πολιτικές προτεραιότητες της στρατηγικής της Λισσαβόνας, όπως τις καθόρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.
13. Ο κατάλογος των διαρθρωτικών δεικτών ικανοποιεί τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν τα 3 τελευταία έτη για την κατάρτιση των δεικτών αυτών. Οι δείκτες είναι: (1) ευανάγνωστοι και εύληπτοι· (2) προσαρμοσμένοι στις αντίστοιχες πολιτικές· (3) συνεκτικοί μεταξύ τους· (4) διαθέσιμοι έγκαιρα· (5) διαθέσιμοι για τα περισσότερα, αν όχι για όλα τα κράτη μέλη, τις υπό προσχώρηση και τις υποψήφιες χώρες· (6) συγκρίσιμοι μεταξύ των χωρών αυτών και, στο μέτρο του δυνατού, με άλλες χώρες· (7) επιλεγμένοι από αξιόπιστες πηγές· και (8) δεν επιβαρύνουν υπερβολικά τις στατιστικές υπηρεσίες και τους ερωτώμενους.

Οι διαρθρωτικοί δείκτες που προτείνονται για την Εαρινή Έκθεση 2004	
Δείκτες	Γεωγραφική κάλυψη
1. Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	Πλήρης κάλυψη ¹
2. Παραγωγικότητα της εργασίας	Πλήρης κάλυψη
3. Ποσοστό απασχόλησης*	Πλήρης κάλυψη
4. Ποσοστό απασχόλησης μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων*	Πλήρης κάλυψη
5. Δαπάνες για ανθρώπινους πόρους (δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση)	15 ΚΜ + 12 ΥΠΥΧ
6. Δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη	15 ΚΜ + 12 ΥΠΥΧ
7. Δαπάνες για τις τεχνολογίες της πληροφορίας	15 ΚΜ + 11 ΥΠΥΧ
8. Ενοποίηση αγοράς χρηματοπιστωτικών	Άνευ αντικειμένου

¹ «Πλήρης κάλυψη» σημαίνει ότι υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία και για τα 15 κράτη μέλη (ΚΜ) καθώς και για τις 13 υπό προσχώρηση ή υποψήφιες χώρες (ΥΠΥΧ).

υπηρεσιών (σύγκλιση τραπεζικών επιτοκίων δανεισμού)	(μετράται με την απόκλιση μεταξύ διαθέσιμων χωρών)
9. Ποσοστό πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας*	Πλήρης κάλυψη
10. Μακροχρόνια ανεργία*	Πλήρης κάλυψη
11. Διασπορά περιφερειακών ποσοστών απασχόλησης	12 KM + 6 ΥΠΥΧ ²
12. Εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου	Πλήρης κάλυψη
13. Ενεργειακή ένταση της οικονομίας	Πλήρης κάλυψη
14. Μεταφερθέντες όγκοι εμπορευμάτων	15 KM + 11 ΥΠΥΧ

* Δείκτες ανά φύλο.

14. Ο κατάλογος δεικτών είναι ισορροπημένος για να αντικατοπτρίζει τη σημασία που απέδωσαν τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια τη Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ στους τομείς της απασχόλησης, της καινοτομίας και της έρευνας, των οικονομικών μεταρρυθμίσεων, της κοινωνικής συνοχής και του περιβάλλοντος. Στις επόμενες παραγράφους εξηγούνται, για κάθε δείκτη, οι λόγοι που επέβαλαν τη συμπερίληψή του σε αυτόν τον περιορισμένο κατάλογο.
15. Το **κατά κεφαλήν ΑΕΠ** είναι ο δείκτης που χρησιμοποιείται συχνότερα για τη μέτρηση του βιοτικού επιπέδου. Εάν στόχος της ΕΕ είναι να «*γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο*», τότε η ΕΕ θα πρέπει να καλύψει τη διαφορά που τη χωρίζει από τους κυριότερους ανταγωνιστές της όσον αφορά το κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Ένα υψηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι επίσης σημαντικό διότι παρέχει τα μέσα για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και την προστασία του περιβάλλοντος. Είναι επομένως σημαντικό να κατανοήσουμε τους βασικούς λόγους στους οποίους οφείλονται οι αναπτυξιακές μας επιδόσεις και είναι επίσης σημαντικό να γνωρίζουμε εάν οι επιδόσεις αυτές είναι βιώσιμες. Οι κυριότεροι καθοριστικοί παράγοντες για την αύξηση του ΑΕΠ καλύπτονται από άλλους δείκτες του καταλόγου.
16. Η **παραγωγικότητα της εργασίας** ανά άτομο είναι ένας από τους κύριους δείκτες της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ. Η αύξηση της συνολικής παραγωγής μπορεί να γίνει είτε χρησιμοποιώντας περισσότερη εργασία είτε παράγοντας μεγαλύτερη ποσότητα προϊόντος ανά μονάδα εργασίας (παραγωγικότητα της εργασίας), πράγμα το οποίο είναι συνάρτηση του χρησιμοποιούμενου κεφαλαίου και της τεχνολογίας. Η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη διατήρηση του αναπτυξιακού ρυθμού σε μία περίοδο δημογραφικής γήρανσης.
17. Το **ποσοστό απασχόλησης** είναι ένας σύνθετος δείκτης που μετρά τη χρησιμοποίηση της εργασίας στην οικονομία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ακόμη σημαντικό περιθώριο να βελτιώσει το ποσοστό απασχόλησής της και να αυξήσει έτσι την παραγωγή και το βιοτικό επίπεδο. Ο στόχος που καθορίστηκε στη

² Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τις περιοχές επιπέδου 2 της NUTS, και επομένως δεν αφορά 3 KM και 6 ΥΠΥΧ.

Λισσαβόνα, δηλαδή έως το 2010 το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ να έχει φθάσει στο 70%, εντάσσεται στο πλαίσιο του ευρύτερου στόχου για μία «ανάπτυξη με περισσότερες ... θέσεις εργασίας». Εξάλλου, η απασχόληση προάγει την κοινωνική συνοχή, γεγονός το οποίο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας σαφώς αναγνώρισε στα συμπεράσματά του: «η καλύτερη διασφάλιση κατά του κοινωνικού αποκλεισμού είναι μία θέση απασχόλησης» (παράγραφος 32).

18. Ο δείκτης απασχόλησης των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων είναι ιδιαίτερα χαμηλός στην ΕΕ. Η αύξηση του δείκτη αυτού είναι ουσιαστικής σημασίας για τη βελτίωση του συνολικού ποσοστού απασχόλησης (και επομένως για την αύξηση της παραγωγής και του βιοτικού επιπέδου). Η εξέλιξη αυτή θα βελτιώσει επίσης την κοινωνική συνοχή καθότι θα διευκολύνει την ενσωμάτωση των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων στο εργατικό δυναμικό και θα συμβάλει στη διατήρηση της οικονομικής ανάπτυξης καθότι θα περιορίσει τα προβλήματα που προκύπτουν από τη δημογραφική γήρανση. Στη Λισσαβόνα αποφασίστηκε ότι, έως το 2010, το ποσοστό απασχόλησης των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων στην ΕΕ πρέπει να έχει ανέλθει στο 50%.
19. Οι δαπάνες για ανθρώπινους πόρους, οι οποίες στο έγγραφο αυτό καθορίζονται ως οι δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση, μετρούν το ποσό των πόρων που διατίθενται για τη βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Εάν οι πόροι χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά, οι δαπάνες για ανθρώπινους πόρους αυξάνουν την παραγωγικότητα των εργαζομένων, συμβάλλοντας έτσι στην αύξηση του βιοτικού επιπέδου. Επιπλέον, οι δαπάνες για ανθρώπινους πόρους είναι σημαντικές για την κοινωνική συνοχή καθότι εξασφαλίζουν ότι ο κάθε πολίτης έχει πρόσβαση στην εκπαίδευση και κατάρτιση, στοιχεία απαραίτητα για τη συμμετοχή του σε μία κοινωνία που ολοένα και περισσότερο βασίζεται στη γνώση.
20. Οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο για τη μετάβαση στην οικονομία της γνώσης καθώς και για τη βελτίωση των τεχνικών παραγωγής και τη στήριξη της ανάπτυξης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης αναγνώρισε τη συνεισφορά που μπορεί να έχει η Ε&Α στην άνοδο του ΑΕΠ και υπογράμμισε το ταχέως διευρυνόμενο χάσμα μεταξύ των ευρωπαϊκών προσπαθειών στον τομέα αυτό και εκείνων των κυριότερων διεθνών μας εταίρων, θέτοντας ως στόχο της ΕΕ την αύξηση των δαπανών Ε&Α στο 3% του ΑΕΠ έως το 2010· τα δύο τρίτα αυτής της αύξησης πρέπει να προέλθουν από τον ιδιωτικό τομέα.
21. Οι δαπάνες για τις τεχνολογίες της πληροφορίας (ΤΠ) περιλήφθηκαν στον περιορισμένο αυτό κατάλογο προκειμένου να αναδειχθεί η σημασία που έχουν οι τεχνολογίες αυτές για την αύξηση της παραγωγικότητας σε μία οικονομία της γνώσης. Συνεχίζεται η διερεύνηση των λόγων για τις διαφορές στην αύξηση παραγωγικότητας που καταγράφονται από τα μέσα της δεκαετίας 1990 μεταξύ της ΕΕ και των Ηνωμένων Πολιτειών, καθώς και μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών της ΕΕ. Πάντως, οι απόψεις φαίνεται να συμπιπτουν στο ότι οι καλύτερες επιδόσεις των Ηνωμένων Πολιτειών στο επίπεδο της παραγωγικότητας οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στους κλάδους που παράγουν ή/και χρησιμοποιούν τεχνολογίες της πληροφορίας. Το εύρημα αυτό στηρίζει τον κεντρικό στόχο που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, δηλαδή έως το 2010 να έχει γίνει η ΕΕ «η ανταγωνιστικότερη και η δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο».
22. Η ενοποίηση της αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών είναι βασικό στοιχείο της ατζέντας οικονομικών μεταρρυθμίσεων της Λισσαβόνας. Μία ενοποιημένη

χρηματοπιστωτική αγορά διευκολύνει την πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις και παράλληλα μειώνει το σχετικό κόστος. Η ενοποίηση της αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών θα οδηγήσει στη **σύγκλιση των τραπεζικών επιτοκίων δανεισμού**. Ο δείκτης αυτός θα βελτιωθεί αισθητά με τη θέση σε ισχύ του κανονισμού EKT/2001/18, ο οποίος θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να συλλέγει εναρμονισμένες χρονολογικές σειρές μεταξύ των χωρών.

23. Το **ποσοστό πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας**, το οποίο ορίζεται ως το μερίδιο του πληθυσμού με ισοδύναμο διαθέσιμου εισοδήματος κατώτερο ενός ορισμένου ορίου φτώχειας, μετρά τους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Ο δείκτης αυτός ανταποκρίνεται στο στόχο υψηλής προτεραιότητας που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, δηλαδή την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής.
24. Η μείωση της **μακροχρόνιας ανεργίας** αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την επίτευξη του στόχου για «*μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή*» που τέθηκε στη Λισσαβόνα, καθότι οι μακροχρόνιοι άνεργοι αντιμετωπίζουν υψηλό κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Η μακροχρόνια ανεργία αντικατοπτρίζει επίσης την ύπαρξη διαρθρωτικών προβλημάτων στην αγορά εργασίας, τα οποία οδηγούν σε υποχρησιμοποίηση των ανθρώπινων πόρων. Τέλος, η μείωση της μακροχρόνιας ανεργίας είναι σημαντική και από την άποψη του ανθρώπινου κεφαλαίου καθότι οι άνεργοι αυτοί τείνουν να αποκοπούν από την αγορά εργασίας και να απολέσουν τις δεξιότητές τους.
25. Η αύξηση της περιφερειακής συνοχής μέσω της μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων, όπως αυτές μετρώνται με την **διασπορά των περιφερειακών δεικτών απασχόλησης**, συγκαταλέγεται από μακρού μεταξύ των πολιτικών στόχων της ΕΕ. Η εξασφάλιση υψηλών επιπέδων απασχόλησης σε όλες τις περιφέρειες είναι σημαντικός παράγοντας τόσο για την ανάπτυξη της απασχόλησης και της παραγωγής σε ολόκληρη την οικονομία όσο και για τη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής.
26. Η επιδείνωση του φυσικού περιβάλλοντος έχει αρνητικές επιπτώσεις στη βιωσιμότητα της οικονομικής ανάπτυξης. Επιπλέον, η επιδείνωση αυτή ενδέχεται να βλάψει άμεσα την ευημερία του κοινωνικού συνόλου. Οι κλιματικές μεταβολές μπορεί να προκαλέσουν σημαντικές διαταραχές της οικονομικής δραστηριότητας, με τις παρεπόμενες κοινωνικές επιπτώσεις, και μπορεί επίσης να απειλήσουν περιβαλλοντικούς πόρους, όπως τη βιοπικιολότητα. Ο δείκτης για τις **εκπομπές αερίων που συντελούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου** μετρά το βαθμό στον οποίο η ανάπτυξη της ΕΕ είναι βιώσιμη, σε συνάρτηση με τη δυνητική της επίπτωση στις κλιματικές αλλαγές. Η ΕΕ έχει θέσει σαφείς στόχους για τη μείωση των εκπομπών αυτών.
27. Η **ενεργειακή ένταση της οικονομίας** μετρά την εξάρτηση της ανόδου του ΑΕΠ από τη χρήση ενέργειας και δείχνει το βαθμό στον οποίο η ενέργεια χρησιμοποιείται αποτελεσματικά για τη δημιουργία πλούτου. Η ενέργεια που προέρχεται από μη ανανεώσιμες πηγές ενδέχεται να έχει επιζήμιες επιπτώσεις στο περιβάλλον και στον βιώσιμο χαρακτήρα της οικονομικής ανάπτυξης. Είναι επομένως σημαντικό να χρησιμοποιούνται οι ενεργειακές πηγές αποτελεσματικά.
28. Ο **δείκτης μεταφερόμενων όγκων/ΑΕΠ** μετρά την εξάρτηση της ανόδου του πραγματικού ΑΕΠ από την αύξηση της μεταφοράς εμπορευμάτων. Η αύξηση της

κίνησης μπορεί να βλάψει το περιβάλλον και την οικονομική ανάπτυξη καθότι αυξάνει τα επίπεδα κυκλοφοριακής συμφόρησης, θορύβου και ρύπανσης. Η πλήρης εσωτερικευση του κοινωνικού και περιβαλλοντικού κόστους των μεταφορών αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στην αποσύνδεση μεταξύ ανάπτυξης των μεταφορών και αύξησης του ΑΕΠ.

IV. Η ΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ

29. Από την ανακοίνωσή της του προηγούμενου έτους, η Επιτροπή συνέχισε να βελτιώνει την ποιότητα των διαρθρωτικών δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν στην Εαρινή Έκθεση 2003· παράλληλα συνέχισε τις προσπάθειές της για ένταξη των υπό προσχώρηση και των υποψηφίων χωρών στους διαρθρωτικούς δείκτες, για την ανάπτυξη νέων δεικτών, καθώς και για τον καθορισμό λεπτομερέστερης διαδικασίας αξιολόγησης της ποιότητας αυτών των δεικτών.
30. Οι 42 διαρθρωτικοί δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν το προηγούμενο έτος (107 δείκτες εάν συμπεριληφθούν οι υποδιαίρεσεις και οι επιμέρους δείκτες), θα διατηρούνται σε βάση δεδομένων που διαχειρίζεται η Eurostat³ καθώς και στην ιστοθέση για τους διαρθρωτικούς δείκτες⁴. Η Επιτροπή θα μπορεί να χρησιμοποιεί αυτή τη βάση δεδομένων ως ένα στατιστικό εργαλείο για την κατάρτιση της Εαρινής της Έκθεσης, αλλά ο περιορισμένος κατάλογος δεικτών θα παρέχει το κύριο πλαίσιο στατιστικής αναφοράς για την έκθεση αυτή. Η πρόταση για προσφυγή στη βάση δεδομένων ανταποκρίνεται στην τρέχουσα πρακτική καθότι η Eurostat διατηρεί ήδη μία τέτοια βάση δεδομένων.
31. Η βάση δεδομένων παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα. Καταρχάς, η προσθήκη ή η αφαίρεση δεικτών θα αποφασίζεται σε συνάρτηση με τεχνικά κριτήρια, λαμβάνοντας υπόψη την πολιτική τους σημασία και τις εργασίες των υπηρεσιών της Επιτροπής, της Eurostat και των ομάδων εργασίας του Συμβουλίου. Με τον τρόπο αυτό θα βελτιωθεί η συνολική στατιστική ποιότητα των δεικτών της εν λόγω βάσης δεδομένων. Η ομάδα εργασίας για τους διαρθρωτικούς δείκτες που λειτουργεί στο πλαίσιο της Επιτροπής θα επανεξετάζει κάθε έτος το περιεχόμενο της βάσης δεδομένων. Δεύτερον, το περιεχόμενο αυτής της βάσης θα είναι πιο ευέλικτο, καθότι δεν θα πρέπει όλοι οι δείκτες της να περιλαμβάνονται στην Εαρινή Έκθεση. Πάντως, η σταθερότητα πρέπει να εξακολουθήσει να χαρακτηρίζει το περιεχόμενο της βάσης δεδομένων ώστε να είναι δυνατή η διαχρονική μέτρηση της προόδου που ζήτησε το Συμβούλιο, καθώς και η συνεχής βελτίωση των δεικτών. Τρίτον, η βάση δεδομένων θα είναι πιο διαφανής στο κοινό διότι για τους συγχωνευθέντες δείκτες, όπως παραδείγματος χάρη ο δείκτης «ενοποίηση της αγοράς» (ο οποίος απαρτίζεται από τον δείκτη «σύγκλιση επιτοκίων» και από το δείκτη «εμπορική ενοποίηση») και ο δείκτης «προστασία των φυσικών πόρων» (ο οποίος απαρτίζεται από το δείκτη «αλιευτικά αποθέματα στα ευρωπαϊκά θαλάσσια ύδατα» και από το δείκτη «προστατευμένες περιοχές για τη βιοποικιλότητα»), θα μπορεί να γίνει αναφορά στους συστατικούς τους δείκτες των οποίων οι ονομασίες είναι περισσότερο εύγλωττες. Τέταρτον, οι επιμέρους δείκτες δεν θα πρέπει πλέον να περιλαμβάνονται

³ Για πρόσβαση στη βάση δεδομένων New Cronos της Eurostat, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν στην Estat-DataShopSupport@cec.eu.int.

⁴ <http://europa.eu.int/comm/eurostat/structuralindicators>

στον περιορισμένο κατάλογο, καθότι οι υποδιαίρεσεις θα μπορούν να διατηρούνται στη βάση δεδομένων.

32. Όσον αφορά την ποιότητα των διαρθρωτικών δεικτών, η Eurostat συνεργάστηκε στενά με τις υπόλοιπες υπηρεσίες της Επιτροπής και το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα με σκοπό τη βελτίωση ενός ευρέος φάσματος δεικτών. Το προηγούμενο έτος, η Eurostat βελτίωσε τη γεωγραφική κάλυψη (ιδίως για τις υπό προσχώρηση και τις υποψήφιες χώρες), τις χρονολογικές σειρές και την ποιότητα των δεδομένων για πολλούς από τους υπάρχοντες διαρθρωτικούς δείκτες. Εξάλλου, η Eurostat συνέχισε να βελτιώνει την ελεύθερης πρόσβασης ιστοθέση της στο Διαδίκτυο η οποία περιέχει λεπτομερείς μεθοδολογικές πληροφορίες καθώς και δεδομένα χρονολογικών σειρών για όλους τους διαρθρωτικούς δείκτες. Περισσότερες λεπτομέρειες για το θέμα αυτό παρέχονται στο παράρτημα 2.
33. Στην ανακοίνωσή της του Οκτωβρίου 2002 για τους διαρθρωτικούς δείκτες, η Επιτροπή είχε παρουσιάσει κατάλογο 21 δεικτών προς ανάπτυξη. Στο παράρτημα 2 συνοψίζεται η πρόοδος που επιτελέστηκε στον τομέα αυτό από την τελευταία ανακοίνωση. Ορισμένοι από τους εν λόγω δείκτες ενδέχεται να περιληφθούν στη βάση δεδομένων για τους διαρθρωτικούς δείκτες. Η επιλογή αυτή θα γίνει με βάση τεχνικά κριτήρια.
34. Τέλος, η Eurostat συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα με σκοπό την εκπόνηση διαδικασίας με την οποία θα προσδίδεται στους διαρθρωτικούς δείκτες μία ποιοτική πτυχή βάσει δέσμης ποιοτικών κριτηρίων⁵ προασανατολισμένων στο χρήστη. Αρμόδια για την παράδοση αυτού του ποιοτικού δελτίου, μέσω των υφιστάμενων δομών, θα είναι η Eurostat η οποία για το σκοπό αυτό θα συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα. Η ποιοτική αυτή πτυχή θα συνεκτιμάται κατά τη λήψη των αποφάσεων για εισαγωγή ή αφαίρεση δεικτών από τη βάση δεδομένων σύμφωνα με τεχνικά κριτήρια.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

35. Η μέθοδος που αναπτύχθηκε στο τμήμα αυτό παρουσιάζει δύο πλεονεκτήματα: (1) ο κατάλογος των 14 δεικτών διευκολύνει την παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην Εαρινή Έκθεση και αυξάνει την πολιτική ορατότητα των διαρθρωτικών δεικτών και (2) η βάση δεδομένων που περιέχει μακρύτερο κατάλογο δεικτών προσφέρει στην Επιτροπή περισσότερη ευελιξία όσον αφορά την επιλογή δεικτών που θα στηρίζουν την ανάλυσή της στο πλαίσιο της Εαρινής Έκθεσης.

⁵ Τα ποιοτικά αυτά κριτήρια βασίζονται στον κοινό ορισμό της ποιότητας που χρησιμοποιεί η Eurostat και το Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 – Ορισμός, πηγή, διαθεσιμότητα και πολιτικός στόχος των 14 διαρθρωτικών δεικτών

Δείκτης	Ορισμός	Πηγή	Διαθεσιμότητα	Γενικός πολιτικός στόχος
1. Κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ	Κατά κεφαλή ΑΕΠ σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ), EU15 =100.	Eurostat: εθνικοί λογαριασμοί.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισλανδία και Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1991-2001 (εκτιμήσεις για το 2002-04).	Βιοτικό επίπεδο. Κοινωνική και περιβαλλοντική ευημερία.
2. Παραγωγικότητα της εργασίας ανά απασχολούμενο άτομο	ΑΕΠ σε ΜΑΔ ανά απασχολούμενο άτομο, EU15=100.	Eurostat: εθνικοί λογαριασμοί και ΟΟΣΑ.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισλανδία και Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1991-2001 (εκτιμήσεις για το 2002-04).	Συνολική αποτελεσματικότητα της οικονομίας.
3. Ποσοστό απασχόλησης*	Απασχολούμενα άτομα ηλικίας 15 έως 64 ετών ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της ίδιας ηλικιακής ομάδας.	Eurostat: έρευνα για το εργατικό δυναμικό.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ, Ισλανδία και Νορβηγία. Δεν υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Χρονολογικές σειρές: 1990 – 2001.	Πλήρης απασχόληση. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
4. Ποσοστό απασχόλησης των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων *	Απασχολούμενοι ηλικίας 55 έως 64 ετών ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της ίδιας ηλικιακής ομάδας.	Eurostat: έρευνα για το εργατικό δυναμικό.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ, Ισλανδία και Νορβηγία. Δεν υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Χρονολογικές σειρές: 1990 – 2001.	Πλήρης απασχόληση. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
5. Δαπάνες για ανθρώπινους πόρους (δημόσιες δαπάνες για εκπαίδευση)	Συνολική δημόσια δαπάνη για εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕΠ.	Κοινό ερωτηματολόγιο Unesco / ΟΟΣΑ / Eurostat.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ (πλην SI), ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισλανδία και Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1993-2001.	Ποιότητα ανθρώπινων πόρων.
6. Δαπάνες για E&A	Ακαθάριστες εγχώριες δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (ΑΕΔΕΑ) ως ποσοστό του ΑΕΠ.	Ερωτηματολόγιο Eurostat.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ (πλην MT), ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισλανδία και Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1991-2000 (2001 και 2002 για ορισμένα κράτη μέλη).	Προσπάθειες E&A.

«Χρονολογικές σειρές»: έτη για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία στα περισσότερα κράτη μέλη.

* Δείκτης ανά φύλο.

ΚΜ = Κράτη μέλη της ΕΕ, ΥΠΥΧ = Υπό προσχώρηση και υποψήφιες χώρες.

Δείκτης	Ορισμός	Πηγή	Διαθεσιμότητα	Γενικός πολιτικός στόχος
7. Δαπάνες για ΤΠ	Δαπάνες για τεχνολογίες της πληροφορίας ως ποσοστό του ΑΕΠ.	ΟΟΣΑ / Παγκόσμια Ομοσπονδία Συνδέσμων Πληροφορικής (WITSA) / Διεθνής εταιρεία ερευνών αγοράς (IDC) / Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας (EITO)	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ (πλην CY και MT), ΗΠΑ, Ιαπωνία και Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1991-2002.	Διάδοση ΤΠΕ.
8. Ενοποίηση της αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (σύγκλιση τραπεζικών επιτοκίων δανεισμού)	Συντελεστής μεταβολής, μεταξύ χωρών των ετήσιων επιτοκίων δανεισμού που εφαρμόζεται στις βραχυπρόθεσμες πιστώσεις προς τις επιχειρήσεις.	ΓΔ MARKT και Eurostat με βάση στοιχεία από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες.	Κάλυψη: 12 ΚΜ. Χρονολογικές σειρές: 1993-2002.	Ενοποίηση της αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
9. Ποσοστό πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας*	Ποσοστό πληθυσμού με ισοδύναμο διαθέσιμο εισοδήματος κάτω από το όριο κινδύνου φτώχειας, μετά τις κοινωνικές παροχές. Το όριο αυτό καθορίζεται στο 60% του διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος σε εθνική βάση (μετά τις κοινωνικές παροχές).	Eurostat· ευρωπαϊκό πάνελ για τα νοικοκυριά (ECHP)	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ.. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Χρονολογικές σειρές :1995-2000 (2001 για ορισμένες χώρες)	Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
10. Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας*	Συνολικός αριθμός μακροχρόνιων ανέργων (άνω των 12 μηνών) ως ποσοστό του συνολικού ενεργού πληθυσμού ηλικίας 15 έως 64 ετών.	Eurostat· βάσει της έρευνας για το εργατικό δυναμικό.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισλανδία και Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1990-2001.	Πλήρης απασχόληση. Καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.
11. Διασπορά των περιφερειακών δεικτών απασχόλησης	Συντελεστής μεταβολής των ποσοστών απασχόλησης μεταξύ των περιφερειών (επίπεδο NUTS 2) κάθε χώρας.	Eurostat· βάση της έρευνας για το εργατικό δυναμικό.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ πλην DK, IRL και LUX. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τα γαλλικά DOM. Τα στοιχεία για τις ΥΠΥΧ αφορούν την BG, CZ, HU, PL, RO και SK. Δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ΗΠΑ, Ιαπωνία, την Ισλανδία και τη Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1996-2001.	Συνοχή.

Δείκτης	Ορισμός	Πηγή	Διαθεσιμότητα	Γενικός πολιτικός στόχος
12. Συνολικές εκπομπές αερίων που συντελούν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου	Εκατοστιαία μεταβολή για τα 6 κυριότερα αέρια που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου (CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, HFCs, PFCs και SF ₆) σε σχέση με το έτος βάσης και τους στόχους που περιλαμβάνονται στο πρωτόκολλο του Κιότο και στην απόφαση του Συμβουλίου της ΕΕ για την περίοδο 2008-2012. Έτος βάσης = 100. Η εκατοστιαία μεταβολή εκφράζεται σε ισοδύναμα CO ₂ .	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισλανδία και Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1990-2000	Περιορισμός των κλιματικών μεταβολών και εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Κιότο.
13. Ενεργειακή ένταση της οικονομίας	Ακαθάριστη εγχώρια κατανάλωση ενέργειας/ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές 1995 = 100).	Eurostat· στατιστικές για την ενέργεια.	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισλανδία και Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1991-2001.	Αποτελεσματικότερη χρήση της ενέργειας.
14. Μεταφερθέντες όγκοι εμπορευμάτων προς ΑΕΠ	Δείκτης μεταφερθέντων όγκων εμπορευμάτων προς ΑΕΠ. Η μέτρηση γίνεται σε τονοχιλιόμετρα/ΑΕΠ και αναπροσαρμόζεται με βάση το 1995.	Eurostat· στατιστικές στον τομέα των μεταφορών	Κάλυψη: όλα τα ΚΜ, όλες οι ΥΠΥΧ (πλην CY και MT), ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισλανδία και Νορβηγία. Χρονολογικές σειρές: 1991-2001.	Η οικονομική ανάπτυξη να μην συναρτάται πλέον από την ανάπτυξη των μεταφορών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

1. Στο παράρτημα αυτό περιγράφεται η πρόοδος που επιτεύχθηκε σχετικά με τη βελτίωση των διαρθρωτικών δεικτών στο διάστημα που μεσολάβησε από την τελευταία ανακοίνωση της Επιτροπής που δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο 2002. Στο παράρτημα αυτό παρουσιάζεται επίσης ο νέος κατάλογος δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν.
2. Η Eurostat, σε συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής και με τις στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών, κατέβαλε προσπάθειες για τη **βελτίωση της ποιότητας του καταλόγου** των 42 δεικτών **του προηγούμενου έτους**. Στη διάρκεια του προηγούμενου έτους η Eurostat βελτίωσε τη γεωγραφική κάλυψη (ιδίως όσον αφορά τις υπό προσχώρηση και υποψήφιες χώρες), τις χρονολογικές σειρές και την ποιότητα των δεδομένων για πολλούς από τους υφιστάμενους διαρθρωτικούς δείκτες.
3. Η Eurostat βελτίωσε περαιτέρω την **ελεύθερης πρόσβασης ιστοθέση της στο Διαδίκτυο**, η οποία πλέον περιέχει λεπτομερείς μεθοδολογικές πληροφορίες καθώς και τα στοιχεία για όλους τους δείκτες. Η ιστοθέση για τους διαρθρωτικούς δείκτες κατατάσσεται συνεχώς μεταξύ των δημοφιλέστερων ιστοσελίδων της Eurostat.
4. Η Eurostat και οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνέχισαν επίσης τις εργασίες τους για **τον κατάλογο του προηγούμενου έτους με τους προς ανάπτυξη δείκτες**. Λεπτομέρειες για τους δείκτες αυτούς παρέχονται στη συνέχεια.

Σύνθετοι δείκτες

5. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένης της Eurostat και του Κοινού Κέντρου Ερευνών, συνέχισαν και κατά το τρέχον έτος τις εργασίες τους για τους **σύνθετους δείκτες**. Ειδικότερα, επιτεύχθηκε πρόοδος στον τομέα της καινοτομίας και της έρευνας, με την κατάρτιση δύο σύνθετων δεικτών: «επενδύσεις στην οικονομία της γνώσης» και «επιδόσεις όσον αφορά τη μετάβαση στην οικονομία της γνώσης». Οι δύο αυτοί σύνθετοι δείκτες περιλήφθηκαν στην έκθεση της ΓΔ Έρευνας με τίτλο «Βασικά στοιχεία 2002» που δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο 2002 καθώς και στην τρίτη ευρωπαϊκή έκθεση για τους δείκτες επιστήμης και τεχνολογίας που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο 2003⁶. Στις εν λόγω εκθέσεις αναλύονται οι δύο αυτοί σύνθετοι δείκτες και παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν από αυτούς.
6. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναπτύσσουν επίσης σύνθετο δείκτη σχετικά με τον «βαθμό προετοιμασίας για το ηλεκτρονικό επιχειρείν» (e-business) ο οποίος περιλαμβάνει επιμέρους δείκτες για το βαθμό στον οποίο οι επιχειρήσεις κάνουν χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών σε διάφορες διαδικασίες όπως οι τραπεζικές δραστηριότητες, οι διαχείριση των παραγγελιών, ή ακόμη οι αγορές και οι πωλήσεις. Η μεθοδολογική εργασία συνεχίζεται και τα πρώτα στοιχεία για την κατάρτιση του δείκτη αναμένεται να είναι διαθέσιμα στις αρχές του 2004. Συνεχίζονται οι εργασίες για άλλους σύνθετους δείκτες, όπως ο δείκτης εσωτερικής αγοράς⁷.

⁶ <http://www.cordis.lu/rtd2002/indicators/home.html>

⁷ Πίνακας επιδόσεων για την εσωτερική αγορά, αριθ. 11, έκδοση της ΓΔ MARKT, Νοέμβριος 2002. http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/update/score/score11/im-index-2002_en.pdf

Γενική οικονομική κατάσταση

7. Οι δείκτες για το **δυναμικό ΑΕΠ** και την **συνολική παραγωγικότητα των συντελεστών**, καταρτίστηκαν χρησιμοποιώντας μέθοδο που βασίζεται σε συνάρτηση παραγωγής. Πάντως, μικρός αριθμός κρατών μελών εξέφρασαν αντιρρήσεις για τη χρησιμοποίηση αυτών των δεικτών στο πλαίσιο των πολιτικών της ΕΕ.

Απασχόληση

8. Μετά την έγκριση (Ιούλιος 2003) από το Συμβούλιο των νέων κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση 2003-2006, η επιτροπή απασχόλησης εξετάζει την περίοδο αυτή τον κατάλογο δεικτών που συνδέονται με την απασχόληση και οι οποίοι πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση της εφαρμογής αυτών των κατευθυντήριων γραμμών. Αναμένεται αναθεωρημένος κατάλογος.
9. Η επιτροπή απασχόλησης εξετάζει ιδιαίτερα τον δείκτη για τις **κενές θέσεις εργασίας**, ο οποίος θα μπορούσε να παράσχει ενδείξεις για τις στενώσεις στην αγορά εργασίας και τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού ανά τομέα. Έχει σημειωθεί πρόοδος στην έρευνα της Eurostat για τις κενές θέσεις εργασίας. Η Eurostat έχει αρχίσει τη συλλογή τριμηνιαίων δεδομένων για τις κενές θέσεις εργασίας· η συλλογή αυτή γίνεται με βάση έρευνα στις επιχειρήσεις και περιλαμβάνει στοιχεία που καλύπτουν αναδρομικά την περίοδο έως και το πρώτο τρίμηνο του 2001. Η κάλυψη των κρατών μελών θα έχει βελτιωθεί έως τα μέσα του 2004.
10. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ, ανέπτυξε δείκτη για τον **οριακό πραγματικό φορολογικό συντελεστή** που συνδέεται με την παγίδα ανεργίας· ως βάση υπολογισμού λαμβάνεται ένα μεμονωμένο άτομο το οποίο από την ανεργία μετακινείται σε θέση εργασίας που του αποδίδει το 67% του μέσου εργατικού μισθού. Η Επιτροπή αναπτύσσει επίσης δείκτη για τον οριακό πραγματικό φορολογικό συντελεστή που συνδέεται με την παγίδα φτώχειας.
11. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης καθόρισε στόχους για τις **εγκαταστάσεις παιδικής μέριμνας**. Σύντομα θα ολοκληρωθεί μελέτη που θα βασίζεται σε συγκρίσιμες στατιστικές στον τομέα αυτό· η μελέτη αυτή θα προτείνει μεθοδολογία για τη συλλογή στοιχείων, την εκπόνηση κοινών ορισμών και την κατάρτιση εθνικών στατιστικών. Στη νέα έρευνα EU-SILC (Στατιστικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το εισόδημα και τις συνθήκες ζωής) θα περιληφθεί μεταβλητή για την παιδική μέριμνα· αυτό θα γίνει με τη μορφή ερωτήσεων για το είδος παιδικής μέριμνας και τον εβδομαδιαίο αριθμό ωρών που διατίθενται για παιδική μέριμνα. Έτσι, ο δείκτης αυτός θα μπορεί να υπολογίζεται βάσει στοιχείων από κοινοτική πηγή, πιθανώς από τα τέλη του 2003 για ορισμένα κράτη μέλη και από τα τέλη του 2005 για μεγάλο αριθμό χωρών. Στα εθνικά σχέδια δράσης των κρατών μελών υπάρχουν ήδη ορισμένα δεδομένα για τις εγκαταστάσεις παιδικής μέριμνας στο οικείο κράτος μέλος.
12. Αρκετοί δείκτες που μετρούν την **ποιότητα της εργασίας** έχουν ήδη περιληφθεί στη βάση δεδομένων των διαρθρωτικών δεικτών, όπως η δια βίου μάθηση και τα εργατικά ατυχήματα. Συνεχίζονται πάντως οι εργασίες για την ανάπτυξη δεικτών σχετικών με άλλες πτυχές αυτού του ζητήματος (ποιότητα της εργασίας).

Καινοτομία και έρευνα

13. Η Eurostat πραγματοποιεί την περίοδο αυτή διαβουλεύσεις με τις εθνικές αρχές σχετικά με τις δυνατότητες ανάπτυξης συνεκτικών χρονολογικών σειρών που να καλύπτουν τις **δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες για ανθρώπινους πόρους**.
14. Αρκετοί δείκτες για το **ηλεκτρονικό εμπόριο** χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας e-Europe, προερχόμενοι όλοι από επίσημες στατιστικές. Προς το παρόν, τα στοιχεία καλύπτουν τα σημερινά κράτη μέλη αλλά αναμένεται ότι από το 2004 θα καλύπτουν και τις υπό προσχώρηση και υποψηφίες χώρες.
15. Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση του προηγούμενου έτους, ο δείκτης **ηλεκτρονική διακυβέρνηση** καθορίζεται ως το μέσο ποσοστό χρήσης των δημοσίων υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες στο Διαδίκτυο. Ο δείκτης αυτός χρησιμοποιήθηκε επιτυχώς στη διαδικασία αξιολόγησης για την πρωτοβουλία e-Europe. Στοιχεία για τον Οκτώβριο 2001 και τον Απρίλιο 2002 είναι ήδη διαθέσιμα στην ιστοθέση της Επιτροπής⁸, η οποία την περίοδο αυτή επικαιροποιεί τα σχετικά στοιχεία.
16. Η Eurostat εφαρμόζει σχέδιο με σκοπό τη διαμόρφωση ενός συνεκτικού εννοιολογικού πλαισίου για τη μέτρηση των **δαπανών και επενδύσεων στον τομέα των ΤΠΕ**. Το σχέδιο αυτό αποσκοπεί στον καθορισμό των μεταβλητών που πρέπει να συγκεντρωθούν και στον προσδιορισμό των διαύλων συλλογής των στοιχείων. Τα πρώτα αποτελέσματα αυτής της πειραματικής φάσης αναμένονται στα τέλη του 2004. Εξάλλου, στα τέλη του 2003 αναμένεται αξιολόγηση των υφιστάμενων πηγών καθώς και συστάσεις για τη μελλοντική συλλογή στοιχείων.
17. Την περίοδο αυτή αναπτύσσεται δείκτης για τη μέτρηση της **ευρυζωνικής πρόσβασης στο Διαδίκτυο**. Πράγματι, η μετάβαση στο ευρυζωνικό Διαδίκτυο αποτελεί έναν από τους κυριότερους στόχους του σχεδίου δράσης «eEurope 2005» το οποίο εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης.

Οικονομική μεταρρύθμιση

18. Η Eurostat δημοσίευσε τα πρώτα εναρμονισμένα της στοιχεία για τη **δημογραφία των επιχειρήσεων** τον Μάρτιο 2003. Η πιο πρόσφατη δημοσίευση περιέχει στοιχεία για τις «συστάσεις νέων επιχειρήσεων», τους «δείκτες επιβίωσης νεοσύστατων επιχειρήσεων» και τις «παύσεις λειτουργίας επιχειρήσεων» που καλύπτουν 10 κράτη μέλη για την περίοδο 1997 - 2000.
19. Όσον αφορά το **κόστος του κεφαλαίου** και την **χρηματοπιστωτική ενοποίηση**, οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνέχισαν τις προσπάθειές τους με σκοπό την ανάπτυξη δεικτών για την παρακολούθηση των αγορών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των κεφαλαιαγορών. Οι διετείς εκθέσεις σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες περιλαμβάνουν άλλους δείκτες σχετικούς με την ενοποίηση αυτών των αγορών (παραδείγματος χάρη, διασυνοριακές τραπεζικές καταθέσεις ή διαφοροποίηση χαρτοφυλακίων) καθώς και δείκτες για άλλα βασικά στοιχεία μέτρησης των επιδόσεων, όπως η αποτελεσματικότητα των χρηματιστηρίων (διαφορές των

⁸

http://europa.eu.int/information_society/europe/benchmarking/list/2002/index_en.htm

τιμών μεταξύ ζήτησης και προσφοράς χρεογράφων), οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές καθώς και η χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Κοινωνική συνοχή

20. Η έκθεση της επιτροπής κοινωνικής προστασίας με τίτλο «Δείκτες στον τομέα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού», η οποία περιέχει κατάλογο με 18 δείκτες, εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάεκεν τον Δεκέμβριο 2001. Μετά από τις εργασίες αυτές, άρχισε η ανάπτυξη δεικτών για, παραδείγματος χάρη, την υγεία, την κατοικία και τις συνθήκες διαβίωσης. Όσον αφορά την εκπόνηση της Εαρινής Έκθεσης 2004, αναμένονται στοιχεία για τους δείκτες κοινωνικής συνοχής που αφορούν το έτος 2001. Τα στοιχεία αυτά βασίζονται στο ευρωπαϊκό πάνελ για τα νοικοκυριά. Στο μέλλον, δείκτες αυτού του είδους θα βασίζονται στις «στατιστικές για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης» (Statistics on Income and Living Conditions) οι οποίες αναμένεται ότι θα παρέχουν στοιχεία με μικρότερη (διετή) χρονική στέρηση.
21. Το περιφερειακό κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ΜΑΔ είναι διαθέσιμο και η Επιτροπή χρησιμοποιεί τον δείκτη αυτό στο πλαίσιο των διαδικασιών της για τη διαμόρφωση πολιτικής. Αντίθετα, δεν υπήρξε πρόοδος όσον αφορά την ανάπτυξη περιφερειακών δεικτών για τις τιμές, και αυτό λόγω του εκτιμώμενου υψηλού κόστους.

Περιβάλλον

22. Στην ανακοίνωση του προηγούμενου έτους είχαν περιληφθεί έξι προς ανάπτυξη δείκτες για το περιβάλλον. Στα συμπεράσματά του (παράγραφος 57), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου 2003 υπογράμμισε τη σημασία που έχει η «βελτίωση των σχετικών με το περιβάλλον διαρθρωτικών δεικτών», ως ένα μέσο που θα συμβάλλει στην εφαρμογή όλων των μεταρρυθμίσεων που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ.
23. Στο πλαίσιο του σχεδίου της Eurostat για τον καθορισμό δέσμης δεικτών σχετικά με τις χημικές ουσίες, καταρτίζεται την περίοδο αυτή δείκτης για την **κατανάλωση χημικών τοξικών ουσιών**. Οι τρέχουσες εργασίες ομάδας εμπειρογνομόνων αφορούν τον προσδιορισμό δεικτών και μεθοδολογίας που θα επιτρέπουν τη μέτρηση του κινδύνου που συνδέεται με τη χρησιμοποίηση αυτών των χημικών ουσιών στην κοινωνία. Ο δείκτης όμως αυτός εξαρτάται από πληροφορίες για τα χημικά στοιχεία οι οποίες είναι διαθέσιμες στη βάση δεδομένων REACH. Επομένως, οποιαδήποτε καθυστέρηση στην εφαρμογή του συστήματος REACH (καταχώριση, αξιολόγηση, έγκριση χημικών προϊόντων-το οποίο έχει σχεδιάσει η ΕΕ με σκοπό την εφαρμογή της «Στρατηγικής για μια μελλοντική πολιτική στον τομέα των χημικών ουσιών») θα επηρεάσει την ανάπτυξη αυτού του δείκτη. Στα τέλη του 2004 αναμένεται η υποβολή τελικής έκθεσης. Ο δείκτης αυτής προτείνεται να μετονομαστεί σε «χημικές ουσίες» ώστε να αντικατοπτρίζει καλύτερα το περιεχόμενό του.
24. Τον Ιούλιο 2003 το νεοσυσταθέν «δίκτυο αρμόδιων αρχών σχετικά με την πληροφόρηση και γνώση για την υγεία μελέτησε πρόταση για μία συνιστώμενη πρώτη δέσμη βασικών δεικτών σχετικά με την κατάσταση υγείας του πληθυσμού. Η δέσμη αυτή περιλαμβάνει δείκτη με τίτλο «έτη υγιούς ζωής», του οποίου ο ορισμός αναμένεται να έχει εγκριθεί οριστικά έως τα τέλη του 2003. Τα απαραίτητα στοιχεία για τον υπολογισμό αυτού του δείκτη περιέχονται πλέον στο ευρωπαϊκό μέτρο ελάχιστης υγείας που περιλαμβάνεται στις EU SILC (στατιστικές για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης) για τις οποίες η συγκέντρωση των στοιχείων θα αρχίσει το 2004 όσον αφορά τα σημερινά κράτη μέλη και το 2005 όσον αφορά τις υπό προσχώρηση και τις υποψήφιες χώρες. Έως ότου καταστούν

διαθέσιμα τα στοιχεία από τις EU SILC, θα μπορούν να χρησιμοποιούνται στοιχεία από εθνικές πηγές για μία μεταβατική περίοδο.

25. Οι εργασίες για την ανάπτυξη **δείκτη βιοποικιλότητας** συνεχίζονται στο πλαίσιο της δέσμης δεικτών σχετικά με τη βιοποικιλότητα που καταρτίζεται για τα κοινοτικά σχέδια δράσης στον τομέα αυτό (σχέδιο BIO-IMPS). Ο δείκτης αυτός διαφέρει από τον υφιστάμενο διαρθρωτικό δείκτη με τίτλο «προστατευόμενες περιοχές για τη βιοποικιλότητα» ο οποίος βελτιώνεται ώστε να περιλαμβάνει περισσότερες ποιοτικές πτυχές του ζητήματος αυτού.
26. Στοιχεία για τη **παραγωγικότητα των πόρων** είναι ήδη διαθέσιμα για ορισμένους πόρους, όπως η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Η Επιτροπή θα αρχίσει το 2003 την εκπόνηση μελέτης για δείκτες που θα στηρίζουν την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής προϊόντων (ΟΠΠ). Η μελλοντική στρατηγική σε θέματα πόρων θα συμπεριλάβει επίσης και το ζήτημα της ανάπτυξης παρόμοιων δεικτών.
27. Όσον αφορά τον **δείκτη ανακύκλωσης ορισμένων υλικών και την παραγωγή επικίνδυνων αποβλήτων**, η πρόσφατα εκδοθείσα κοινοτική νομοθεσία για τις στατιστικές στον τομέα των αποβλήτων αναμένεται ότι θα προσφέρει από το 2006 στατιστικά στοιχεία εναρμονισμένα, πιο επικαιροποιημένα και καλύτερης ποιότητας, με μεγαλύτερη γεωγραφική κάλυψη.

Νέος κατάλογος δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν

28. Ο νέος κατάλογος δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν περιλαμβάνει τους δείκτες του καταλόγου του προηγούμενου έτους, των οποίων η ανάπτυξη δεν έχει ακόμη πλήρως ολοκληρωθεί. Οι επαρκώς ανεπτυγμένοι δείκτες περιλήφθηκαν στη βάση δεδομένων των διαρθρωτικών δεικτών. Πρόκειται για τους δείκτες που αφορούν την παγίδα ανεργίας, τη δημογραφία των επιχειρήσεων και το ηλεκτρονικό εμπόριο.

Κατάλογος δεικτών που πρόκειται να αναπτυχθούν
Σύνθετοι δείκτες
Γενική οικονομική κατάσταση 1. Δυνητικό ΑΕΠ 2. Παραγωγικότητα συνόλου συντελεστών
I. Απασχόληση 3. Κενές θέσεις εργασίας 4. Ποιότητα της εργασίας 5. Παγίδα φτώχειας (οριακός πραγματικός φορολογικός συντελεστής) 6. Εγκαταστάσεις παιδικής μέριμνας
II. Καινοτομία και έρευνα 7. Σύνθετοι δείκτες για την οικονομία της γνώσης 8. Δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες σε ανθρώπινο κεφάλαιο 9. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση 10. Επενδύσεις στον τομέα των ΤΠΕ 11. Ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο
III. Οικονομική μεταρρύθμιση 12. Κόστος κεφαλαίου 13. Χρηματοπιστωτική ενοποίηση
IV. Κοινωνική συνοχή 14. Κατά κεφαλήν περιφερειακό ΑΕΠ σε ΜΑΔ. Η ανάπτυξη των δεικτών θα συνεχιστεί από την επιτροπή κοινωνικής προστασίας και από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.
V. Περιβάλλον 15. Κατανάλωση χημικών τοξικών ουσιών 16. Έτη υγιούς ζωής 17. Δείκτης βιοποικιλότητας 18. Παραγωγικότητα των πόρων 19. Ποσοστό ανακύκλωσης ορισμένων υλικών 20. Παραγωγή επικίνδυνων αποβλήτων